

NOVA PRAVEA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in uprava štvo:

Ljubljana, Gradišče št. 7, levo. Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Posamezna številka velja 1 K.

Naročnina: Mesečno 4 K, četrletno 12 K, polletno

24 K in celoletno 48 K. — Inserati po dogovoru.

Kako o nas sodijo v Parizu.

O bodočnosti Jugoslavije imajo Francozi najboljše mnenje, kar dokazuje že dviganje naše valute, čije slabo prejšnje stanje pa ni zakrivila antanta, temveč naše parlamentarne razmere in popolna odvisnost od židov na borzah. Zato se tu nič kaj ne odobrava ona pretirana svoboda, ki jo obljublja ustavni načrt glede tiska in zborovanj, ker so v Parizu kot nepristranski opazovalci trdno prepričani, da je naš tisek preveč odvisen od tujih elementov, ki v njem širijo za Jugoslavijo pogubnosne nazore, česar pa niso krivi v najmanjši meri tudi naši predstavniki, katerim je stranka Bog, volivci potrebno eksistenčno sredstvo, država pa samo smoter do ministerskega stolca. Nedavno je pisal jako ugleden francoski list, da treba uvesti v Jugoslaviji ministre — strokovnjake, upeljati cenzuro za vse protidržavne koristi in sicer ne samo s političnega, temveč tudi z gospodarskega stališča. Jugoslaviji treba lastnih železnic, lastnih rudnikov, lastne trgovine, lastnih tovarov. Vsak denaren zavod ustanovi v domačem kraju svoje podjetje, ker posamezniki ne zmorejo; v prvi vrsti lončarstvo, cement, železarstvo! Zanesljivih komunikacijskih sredstev: cesta in prekopov, lastne pomorske trgovine, dobrega gozdarstva in vrtnarstva, povzdiga poljedeljskega tovarništva (izdelovanje poljedeljskega orodja), predvsem pa praktičnih šol: tehnik, gospodarskih in gospodinskih šol, stanskih šol (rudarskih, gozdarskih) veliko bolj, nego humanističnega študija. Dandanes so naše šole jako drage, za praktično življenje pa popolnoma nepraktične: hvalijo jih pač šolniki, nihče drugi, najmanj pakmet ali trgovec; uradnik in meščan pa jih poseča le zato, da pride do zagotovljene eksistence.

Tudi priporočajo enoten denar: ne dinarja in ne kron temveč jugoslovansko valuto in da so jo upeljali takoj sprva, bi ne bili imeli škode na milijarde. Ako imajo Francozi svoj napoleon, imejmo mi svojega petra ali aleksandra v spomin na prva vladarja narodne države. Dinarja in krone se drži veliko preveč še staro avstrijsko in dandanes brezpomembno velikosrbsko naziranje. Istotako treba nam enotne cerkve z cirilico in enotne uprave z latinico!

Strogo treba preganjati državi in splošnemu blagostanju škodljive stavke, ki niso več moderne in so samo izkoriščevalke delavstva in občinstva.

Te pa povzročajo mnogokrat brezmiselnost hujškarije. Hvala lepa za tako „svobodo“, kjer se le hujška, ščuva, draži itd., o napredku v gospodarstvu, prometu, prehrani pa ni nikoli nobene govora; vpiti je pač lahko, stvarno govoriti pa nekoliko težje. Drugi narodi si take šale lahko privoščijo, ki imajo že vpeljano industrijo in trgovino s prometom in strokovnimi listi, pri nas pa še za poljudno-znanstvene nimamo smisla. Dragemu premo, dragi železnici, dragim surovi-

nam, dragi obleki in sto drugim predmetom je krivo pomanjkanje industrije: v zemlji je dovolj rude, na rekah je dovolj vodnih sil, na morju dovolj poceni vožnje, izkorišča jih pa nihče; in če se bo poprijel tujec tega dela, ga bomo zmerjali z usiljivcem, ko smo sami krivi, da je pobral na cesti ležeče bogastvo.

Napise mazati, spominke podirati, v listih Neslovane (tisti milijon proti 12 milij.) napadati, za moderno državo ni lepo, kjer imamo vsi enake dolžnosti in pravice dokler smo lojalni; ta pa se pridobi samo s kavalirskim nastopom in ne z pouličnim bevskanjem. Vse to smo podedovali še od stare Avstrije.

Iz Jugoslavije treba ustvariti gospodarsko enoto v prometu, upravi, industriji trgovini, šolstvu, kmetijstvu in znanosti; mesto tega pa se delajo stranke, poslanci pa hujškajo vsak po svojem listu, da gubi država ugled in gine na borzi zaupanje. Kričaveč od drž. zbornice do vaše krčme je polno, resnih delavcev malo.

Za vse to ogromno delo nam manjka primerne inteligence; saj imamo samo teologe, pedagoge in odvjetnike — juriste; med narod. zastopniki pa tudi ne najdeš praktično izvežbanih, svetovno izobraženih mož. Zato se glasi splošna sodba, da je v Jugoslaviji ljudstvo zdravo z veliko bodočnostjo, manjka pa moderne, ne humanistično izobražene, temveč tehnično-gospodarske inteligence in imamo strankarsko, razdvajanje službe časopise. Bati se je torej, da nam tuji priseljenci ne zalijejo vrzeli!

Nasprotno pa se zameri onim obmejnim Slovencem, ki izkoriščajo situacijo z veriženjem in še bolj onim, ki spricho svoje narodne nezavednosti še danes kolebajo na desno in levo. Da so zmagali Nemci, bi nas bili uničili do skrajnosti; sedaj ko so premagani, pa hujškajo, mesto da bi bili hvaležni za našo nobleso; povrhu pa še izrabljajo naše industrijsko in trgovsko pomanjkanje po vseh krajih od Gradca pa do Beograda: doma zabavlja — pri nas pa ponuja svojo robo.

O razmerju z Italijo se Francozi čudijo naši potrpežljivosti, ko smo imeli vendar Wilsona na svoji strani; dolže pa tudi starosrbske simpatije z Italijani. Francozi v našem bi bili že davno — korenito obračunali. Plemensko razmerje med seboj pa bodi strpno: Srbi kot zmagovalci so potitično rešili Slovence in Hrvate — mi pa smo gospodarsko rešili uničeno Srbijo, zato moramo biti drug drugemu hvaležni.

Opomba uredništva.

Članek smo dobili iz Pariza in ga priobčujemo neskrajšano, akoravno se v posebnosti z onim odstavkom ne strinjamo, kjer obravnava nepotrebnost stavk. Vemo, da je stavka škodljiva narodnemu gospodarstvu, je pa obenem edino obrambno sredstvo neposredno, danes še brezpravnih delavskih množic, proti sebičnemu kapitalizmu. Odpravite socialne krivice in stavke ne bodo potrebne.

v pošte. Vsled neskrbnosti naše soc. zakonodaje dobi pri nas delavec, ki je n. pr. izgubil obe nogi največ mesečno samo K 200 — kot rento. Vse države so meročajni letni zaslužek še zvišale draginji in razmeram primerno, pri nas pa je ostalo, kakor je bilo.

To je takozvana polna renta.

Delna renta je odvisna od višine invaliditete, in znaša toliko odstotkov polne rente, kolikor odstotkov je določena invaliditeta.

V izjemnih slučajih je mogoče 150% renta, t. j. celi letni zaslužek.

V slučaju smrtni neizgode, so zavarovalnice dolžne plačati največ 100 kron (!) na pogrebnih stroških onemu, ki je pogrebne stroške dejansko plačal. To določilo ni socialno. Omenim samo, da je veliko podjetij (zlasti rudarska), ki na svoje stroške oskrbe pogreb in od zavarovalnice ne zahtevajo zakonito določenega prispevka k pogrebnim stroškom. V tem slučaju zavarovalnica po zakonu ni dolžna izplačati ničesar, ker oni, ki je dejansko plačal stroške, povračila ne zahteva, vdova ali kdo drugi od sorodstva pa dejansko k pogrebnim stroškom ni ničesar prispeval. Socialno bi bilo, da zavarovalnice plačajo pri smrtnih neizgodah, (ali pri smrti ki je v vzročni zvezi s kako neizgodo) preostalem en gotov pavšalni znesek brez ozira na to, ali so plačali pogrebne stroške ali ne; v slučaju smrti ima vsaka družina izredne izdatke in zato je nujna izredna pomoč.

Nemško-avstrijski zakon še ima to določilo. V Nemčiji je določen minimalni znesek pogrebnih stroškov. V Franciji 100 fr.

Zakon priznava neizgode rente v smrtnih slučajih.

1.) Vdovi do njene smrti ali do zopetne omočitve 20% od letnega zaslužka smrtno ponesrečenega moža. Ta pravica vdove pa je odvisna od dveh predpogojev. Prvič mora biti zakon sklenjen pred neizgodo. Vdova iz zakona po neizgodi nima pravice do rente. Upamo, da bo v novem zakonu ta nesocialni pogoj odpadel, če ne iz drugih, saj iz populacijskih ozir. Npr. pač tu ni v nevarnosti. V Nemčiji ima vdova pod gotovimi pogoji tudi pravico do rente, čeprav je bil zakon sklenjen po neizgodi. Tak slučaj je n. pr. ako se posledice neizgode pokažejo šele v zakonu.

Drugi pogoj je, da je morala vdova živeti s ponesrečenim možem v skupnem gospodinjstvu. Ako ni živela, mora dokazati, da vzrok ločitve ali razporeke ni bil v njeni osebi. Tudi to določilo je moglo priti samo v avstrijski zakon. V Nemčiji te omejitve neizgodi zakon ne pozna.

Kar velja o vdovi, velja tudi o vdovcu z razliko, da pravica do rente odpade, ako in dokler je delazmožen.

V slučaju zopetne omočitve dobi vdova trikratno letno rento kot odpravnino, vdovec pa v slučaju novega zakona obdrži rento.

2.) Otrokom. Razlike med zakonskimi in nezakonskimi otroci ni. Renta znaša za vsakega otroka 15% letnega zaslužka umrlega očeta in se izplačuje samo do končanega 15 leta. V slučaju, da je otrok popolnoma sirota, znaša renta 20% letnega zaslužka. Rente vdove in otrok skupaj pa ne smejo nikdar presegati 2/3 letnega zaslužka.

Nezakonski otroci morajo seveda biti pred neizgodo spočetli. Očetovstvo mora biti ugotovljeno.

3.) Ascendentom, vnukom, bratom in sestram umrlega, ako jih je ta bistveno podpiral in to v času neizgode. Ascendentom je določenega 20% letnega zaslužka samo za čas potrebe. Za vnuke, brate in sestre 15% letnega zaslužka do končanega

15 leta. Vse pod točko 3 navedene osebe pa imajo pravico do rente samo takrat, ako razpoložljiva svota (2/3 letnega zaslužka) ni izčrpana od rent vdove in otrok. Radi teh oseb rente vdove in otrok ne smejo biti znižane.

Krog do rente upravičenih oseb mora biti razširjen in izpopolnjen. Kot načelo mora veljati, da ima pravico do rente vsak, ki je bil popoln ali deloma odvisen od zaslužka ponesrečenca. Tudi doba uživanja rente in višina rente morajo odgovarjati modernim socialnim zahtevam. Delavčev sin, ki se je posvetil študiranju ne sme izpolniti rente s končanim 15 letom u. t. d.

Pri prometnih neizgodah so rente primerno višje. Otrok n. pr. 25% letnega zaslužka, vdova 33 1/3, ponesrečenec pri polni delazmožnosti 100% letnega zaslužka, pri trajnem hiranju 120%. Pripomnim, da je za železničarje meročajan neomejen letni zaslužek. Kar železničar faktino zasluži (denar in naturalije), to tvori podlago za rento.

H koncu bi še omenil, da imajo nekatere države v zakonu določeno, da ima ponesrečenec šele pri najmanj 10% delazmožnosti pravico do rente. Ta princip, da naj nosi gotov riziko zavarovanec sam, je izveden pri vseh, ne samo socialnih zavarovanjih. V našem zakonu tega določila ni. Tako zavarovalnice raztrosijo ogromno denarja na malih čisto malenkostnih rentah, ki za posameznega ponesrečenca nimajo prav nobene gospodarske vrednosti, celotnemu zavarovanju pa ogromno škodujejo. Upravni stroški za take male rente so ogromni. V tem oziru bi morala biti vsaj praksa zavarovalnice modernejša. Delavstvo bi gotovo ne imelo nikake škode, saj oni, ki so največ do 10% manj delazmožni v svoji konkurenčni moči niso omejeni. Socialno zavarovanje mora imeti gospodarski namen in pomen, socialno zavarovanje naj pomaga tam, kjer si posameznik ne more več pomagati. Socialni zavodi ne smejo deliti milosti, ampak gospodarsko eksistenčno pomoč.

Pravica do rente zastara v enem letu od dneva neizgode. V Nemčiji dve leti od dneva neizgode, v Čehoslovaški republiki dve leti od časa, ko se pokažejo posledice neizgode, toda najdalje v treh letih. Po preteku enega leta je po našem zakonu vsako priznanje rente izključeno. V Nemčiji je v izrednih slučajih tudi še po preteku dveh let pomoč mogoča. Na vsak način je določilo našega zakona škodljivo za delavca, najumestnejši se mi zdi nemški predpis.

O rentah in sploh o vseh pravicah iz neizgode zakona delavske zavarovalnice ne odločajo končno veljavno, dopustna je še tožba na razsodišče, ki je bila v smislu § 38 ustanovljena za vsako zavarovalnico. Razsodišče odloča končno veljavno. Tožbo je vložiti tekom enega leta od dne prejema tozadevnega odloka.

Zavarovalnica je po zakonu upravičena uradno ali na predlog vsaki čas višino rente izpremeniti. Znižanje ali ustaveitev rente ima pravno veljavnost šele od onega dne, katerega sprejme ponesrečenec tozadevni odlok.

Ako hoče kdo namesto delne rente dobiti enkratni rentni kapital, mora k

Socijalno zavarovanje.

Po dosedaj še veljavnih zakonitih določilih znaša renta pri 100% delazmožnosti 2/3 letnega zaslužka. Ta letni zaslužek pa je nazgoraj omejen z 3600 K. Kar delavec zasluži čez 3600 K, ne pride za izračunanje rente

tozadevni prošnji predložiti potrdilo svoje domovinske občine. V praksi zavarovalnice niso bile posebno rade pripravljene izplačevati rentni kapital, ker so imele slabe izkušnje. Poškodovanec z visoko stopnjo invaliditete so prošnje principijelno odklanjali. V tem oziru je treba velike previdnosti, kajti kdor dobi enkrat izplačan rentni kapital, izgubi vsako pravico do nadaljne rente. Ako ponesrečenec kapitala

ne zna ali noče gospodarsko, previdno uporabiti, pomeni to zanj veliko nevarnost. Rentni kapital najsluži ponesrečenecem zato, da si zagotovi obstoj v bodočnosti. O tem se morajo zavarovalnice preje prepričati.

Tujezemcem more zavarovalnica enkratno izplačilo rentnega kapitala celo usiliti.

Stari in novi Socijalizem

Ali niti te naredbe se niso obnesle. So zmotne v svojih principih. Delavna sila je stalno padala, deficit socijaliziranih podjetij rastejo v ogromne dimenzije, delavstvo je čimdalje bolj uporno. Potrebno ga je na nekak način zadovoljiti; da se mu višja mežda kot jo ima drugje, odkaze se mu več živeža in še druge ugodnosti. Nezadovoljnost delavstva, zaposlenega v nesocijaliziranih tovarnah je nasledek tega početja.

Produkcija stalno pada in postaja čim dalje dražja. Izdelava ene lokomotive v socijaliziranih podjetjih je stala že leta 1918. štiri milijone rubljev, danes že najmanj petkrat toliko. Kakor računa socijalni revolucionar Dimitrij Gavronskij v svoji knjigi „Die Bilanz des russischen Bolschewismus“ (str. 68.), se drži vsa socijalizirana ruska industrija, v kolikor sploh še ni propadla, samo z državnimi podporami, a vrednost producirane blaga ne iznese niti polovice te podpore. Tako so n. pr. dobile Putilovske tovarne na gotovo dobo 96 milijonov rubljev državne podpore, od katerih je odpadlo 66 milijonov samo na mezde, medtem ko vrednost izdelane blaga ni dosegla niti 15 milijonov.

Na mesto, da bi bila socijalizirana podjetja za državo virec dohodkov, so ji le virec ogromnih deficitov. Miljarde je morala doplačati država, da bi ne propadla, kot je propadla večina privatnih podjetij. Boljševiški proračun za leto 1919 se je glasil na 100 milijard izdatkov in samo 15 milijard prejemkov.

Edini izhod je naša boljševiška vlada v tisku novih bankovcev. Število bankovcev se je pomnožilo naravnost v fantastični meri. Pred vojno je imela Rusija v prometu 4357 milijonov rubljev, pred revolucijo 46 milijard in v novembru l. 1918. se je dvignilo njihovo število, kot je poročala „Pravda“, na 179 milijard.

Je razumljivo, da je tudi draginja življenjskih potrebščin neizmerno stopila. Seženj drv, ki je stal pred vojno 5—6 rubljev, stane danes v Moskvi 22.000 rubljev. Par čevljev stane do 25.000 rubljev, libra kruha 230 rubljev, pud moke (16 kg) 30.000 rubljev. Državni pridelek žita je nezadosten, verzišne cene za blago preko državnih nakaznic, naravnost pravičnejše. In naj nikdo ne misli, da je zadovoljno sedaj delavstvo. Prišla je tudi že vrsta nanj. Vse tovarne stoje pod bajoneti rdečih gardistov. Tovarne so robotarne, ki v njih stoka sužnji. Delavstvo mora delati po redu in v razmerah, ki mu jih diktira vlada sodrugov. Delavec se ne sme pritožiti čez premajhno plačo, ne sme odpovedati dela, če se mu delo v tovarni ne dopade. Delavstvo z tovarnem dezertira na deželo. — a ta dezertacija je kontrarevolucija. V ječah danes ne sede več buržuji, temveč uporni delavci. Tovarne so bivši „Arbeitssammelkaderi“ bojne Avstrije. Denar nima vrednosti. Na deželi je živil dovelj, a kmetje jih nočejo prodajati za denar in kar je glavno, primanjkuje prometnih sredstev. V Moskvi je cela vrsta hiš podrtih, les uporabljen za kurjavo — saj hiš je vsled velikega upadka prebivalstva, ki beži na deželo, na preostanek. Trgovine v celih ulicah so zaprte, prodajajo in dodajajo le „centrale“. Prebivalstvo je mnenja, da tega stanja prihodno zimo ne bode mogoče več vzdržati, ako ne pride pomoč. Resničnih boljševikov niti danes med samim delavstvom ni 10%. Ali vlada drži režim, prebivalstvo je, po tlačeno, otopelo in brez moči in ener-

gije. Volitve se vrše pod pritiskom strašnega terorja in so jasna tragikomedijska.

Leninov sistem je začasno uničil buržoazijo ali istočasno je uničil i moderni ruski proletarijat. Pravilno piše o ruskem boljševskem „socijalizmu“ Karl Kautsky, ko pravi: „Za diktatorja ni nič lažjega, kot razlašče- vati. Ali urediti veliki organizem družabnega dela in privedi ga v tek, zato ne zadostuje dekret in rdeča garda.“ (die Diktatur des Proletariats, str. 54.)

Neuspešnost vseh naredb in sredstev, s katerimi so boljševiki hoteli uvesti v življenje svoj sistem in ga vzdržati je vodila neizogibno k terorju. K terorju ne samo proti buržuaziji, temveč k terorju proti vsem drugačnim, predvsem proti nezadovoljnemu delavstvu, seljakom in socijalistom drugih smeri.

Koncem leta 1918. je bilo zaprtih v petrograjskih ječah 3205 oseb za politične zločine. Med njimi je bilo 50 buržujev, 87 monarhistov, 270 soc. demokratov, 311 socijalnih revolucionarjev 32 komunistov, 5 anarhistov, 85 boljševikov in 606 neorijentiranih. Torej 137 meščanov in monarhistov in 703 socijalistov — in to imenujejo boljševiki proletarsko in socijalistično diktaturo. In Lenin se v svoji brošuri, iz katere jemljemo njegove misli („Sovjeti pri delu (Mednarodni položaj ruske sovjetske republike in osnovni problemi socijalne revolucije) napisane v aprilu 1918), se pritožuje, da je sovjetska vlada preveč mehka in ji očita, da se poslužuje „mnogokrat raje marmelade kot pa železa“.

Malo prijazna slika Rusije, ki je pred vojno zalagala z živili pol Evrope, medtem ko sedaj njeno prebivalstvo umira od gladi, nam kaže, kam vodi socijalizem, izpeljavan z močjo neizobraženih mas od voditeljev, ki ne poznajo narodnogospodarskega življenja in agitatorjev, kateri hočejo odrešiti proletarijat z objubljanjem nemogočih stvari in z nasilnim vmešavanjem v gospodarsko življenje.

Samo na Ogrskem so pokusili slediti — malo zapeljivemu ruskemu vzgledu. Vse vesti, objavljene o posledicah Kuhnovega režima, zvene enako, kot one z Rusije: popolna zmešnjava gospodarskega življenja, padec discipline v tovarnah, zvišanje mezd v isti meri z padanjem vrednosti izdelkov. Ministri boljševiške vlade budapeštanske so že čez nekoliko tednov govorili ravnotako, kot Lenin in Bronstein-Trocky.

V časopisu „Volksstimme“ izhaja- jočim v Pešti, se slikajo vzroki padanja tamkajšnje produkcije sledeče: Glavni vzrok je popolni nedostatek delavne discipline, ki je obstojala v kapitalistični državi. Podjetja, ki so po cela desetletja kar najlepše prospevala, se ne smejo kar naenkrat uničiti, ako se noče prizadeti industriji kar največjo škodo. Nadaljna napaka je bila, da so bili v mnogih tovarnah ravnatelji od delavskih svetov enostavno odstavljeni in na njih mesta postavljene osebe, ki so bile sicer nastavljene v podjetju, ki pa enostavno niso imele zmožnosti, voditi celo podjetje. Ravnotako primanjkuje enotnosti v vodstvu podjetij in vsaka avtoriteta vodilne osebe, da bi mogla odpustiti delavce, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, ki so leni in zanikerni, in ne, kot se godi to dosedaj, da se mora v vsakem takim slučaju najprej vprašati za svet delavski svet, ki v največjih slučajih nemarneža obdrži. Učinek tega postopanja na produkcijo si lahko vsak sam predstavlja. Uvaževati se bode moralo tudi akordne mezde, ker sedaj se rede lenuhi na

račun vestnih delavcev. Tudi v komunistični državi morajo biti plačani po svoji zmožnosti in marljivosti. Tozadevne naredbe naj bi se kar najstrožje izpeljale. Sile, vodeče podvzete moraja biti veččaki v dotični obrti; sedaj so popolnoma odvisni od delavskih svetov, kar je koristno edinole tam, kjer ta svet sam sestoji iz veččakov; žalibog je to redkokje slučaj, in zato se ni čuditi, da je v podjetjih nastala še nebila neskladnost in zmešnjava, ki že prehaja v popoln nered, ki mora upropasti tudi najlepše cvetočo industrijo. V večini tovarnen je naprosto negotovo, kakšne dolžnosti in pravice pripadajo ravnatelju in kakšne delavskemu svetu. Tu so potrebna jasna in podrobna pravila; le na ta način je možno dospeti iz vseobčega nereda k nekaki ureditvi, in resni delavci gotovo pripoznajo resnico mojih izjavanj, končuje autor članka, boljševiški voditelj Mühlhausen.

To gospodarstvo je trajalo komaj štiri mesece. In ko je njegov začetnik Bela Kuhn bežal iz Budapeste, ga

niso proklinjali samo buržoasti in seljaki, temveč tudi delavstvo. Ista osoda čaka osnovele „komunizma“ v Rusiji. Lenin in Trocky se držita na krmilu pravzaprav le še s tem, da svoje nemogoče in nezmislno delo sama odstranjujeta in vračata Rusijo staremu redu. Je bilo zato potrebno toliko žrtev?!

Obe boljševiški vladi sta plamenč pečat na staro, a malo znano resnico, da so demagogi največji neprijatelji ljudstva. Pravino je presodil švedski socijalistični voditelj Branting posledice boljševškega gospodarstva na elsaškem socijalističnem shodu (20. aprila 1919), rekoč:

„Je to popolna stagnacija (prestanek) in smrt vsakega vstvarjanja in naprosto gospodarski razpad z vsemi svojimi žalostnimi nasledki, bedo in lakoto. Boljševizem ni slika socijalizma, še manj njegova zmag. Diktatura proletarijata je karikatura socijalizma.“ F.

Politične vesti.

Avstrijakanti in fraki.

Značilno je, da so se ob prihodu regenta pri oficijelnih pozdravih najbolj štulili v ospredje razni avstrijakanti. Komaj pred trmi leti so še najpavdušenejši pozdravljali avstrijskega Karla, dočim so se sedaj ravnatoko „odkritosrčno“ navduševali za Aleksandra. Razni „voditelji naroda“ brez — naroda, niso čutili niti toliko moralne zavesti, da bi ostali lepo doma in prepustili oficijelni sprejem onim, ki so brez črno-rumene preteklosti. — Pred sprejemom Aleksandra se je zelo veliko govorilo o demonstraciji, ki se je pa v slavnostnih dneih našemila v frake in cilindre. Buržuazija je letala s svojimi škrici kot obnoreda in „dame v dvornih toaletah“ so se zvijale v domišljavosti in nadutosti. Res lepa demonstracija!

Draginja ostane.

Veliko grmenja in malo dežja! Upili so po meščanskih listih, da bo konec draginje in da se nam obetajo boljši časi! Vendar so se cene tako neznačno znižale, da za delavne sloje še dolgo ne bo prišla obljubljena deveta dežela. Vse trpi še največje pomankanje! Vlada še naprej ščiti razne špekulante in odiru, ki brezobzirno izkoriščajo proletarske vrste. Prepričani smo, da nikdar preje ne bo konec draginje, dokler se ne pomeže z vlado, ki je neljudska in kapitalistična. Obračunati hočemo z neljudskim zastopstvom!

Vse pri starem!

Mnogo se je že pisalo o plačah javnih nameštencev. Pred dnevi se je celo obljubilo deputaciji javnih nameštencev, ki je posredovala v Beogradu, da se prejemki zvišajo. Toda ostalo je pri obljubani. Sedaj prvega so javni nameštenci prejeli zopet svoje stare prejemke in bodo primorani dati v lonec — obljube. Oblič se bodo morali tudi z obljubami. Ali bo kdo sit in kdo oblečen dvomimo!

JUGOSLAVIJA.

+ Komisija za določitev naših mej. Tekom meseca julija bodo poslani na mejo na podlagi sklepa vrhovnega sveta v Parizu posamezne komisije za določitev državnih mej. V teh komisijah bodo zastopniki vseh velikih sil in prizadetih držav. Za določitev meje napram bolgarski meji je določen od naše strani general Dušan Stefanović. Meja napram Bolgarski se bo določila točno po mirovni pogodbi. Caribrod in Bosilgrad pripadeta Jugoslaviji.

+ Sekvestracija premoženja podanikov sovražnih držav. Minister za pravosodje Marko Trifković je poslal narodnemu predstavništvu zakonski predlog, po katerem se imetje podanikov neprijateljskih držav stavlja pod državni sekvester. Dokler ta zakon ni rešen, velja naredba, ki jo je že podpisal regent Aleksander.

PO SVETU.

+ Revolucijonarno gibanje v Italiji. V Italiji neprestano vre. Stavke, demonstracije, upori ne prenehajo. Te dni se je uprlo vojaštvo I. bersaglierskega polka v Anconi, ker se je raznesla vest, da so jih nameravali poslati v Valone. Med upornim in zvestim vojaštvom je

prišlo do spopada, med katerim je bilo več mrtvih in težko ranjenih. Tudi v Milanu je prišlo do streljanja med oboroženo silo in stavkajočim delavstvom. Bilo je istotako mnogo mrtvih in ranjenih. Stavke so izbruhle nadalje v Genovi, Rimu, Neaplju itd. Splošno se opaža, da dobivajo stavke anarhistični značaj. Največje nevarno za nemire v Italiji je zasedba dela Albanije po italijanskih četah. Socijalisti zahtevajo, da se iz Valone odpokličejo vse čete. Kakor poročajo zadnje vesti, je proklamirana v Italiji splošna stavka.

+ Albanci vrgli Italijane iz Valone. „Pravda“ prinaša bezjavko iz Skadra, da so albanski vstasi imeli pred Valono hud boj z Italijani ter da so po napadu zavzeli Valono, pri čemer so zajeli italijansko garnizijo.

+ Vstaja Albancev v Skadru. Razni listi poročajo, da se je pričela vstaja proti italijanskim četam v Skadru in da je prekinjena zveza med italijanskimi četami v Skadru in četami, ki so v Sv. Ivanu Medovanskem.

+ Grčija je pričela proti Turčiji vojno. Kakor pravijo razna poročila, je vojna sreča na grški strani, kar je pa itak samo po sebi razumljivo. Nedisciplinirane čete turških nacionalistov se ne morejo uspešno boriti z disciplinirano redno grško vojsko.

+ Boj kot proti Madžarski. Za boj kot proti Madžarski so se izrekle tudi čehoslovaške strokovne organizacije in romunski socijalisti.

+ Pogajni antante za vslop Nemčije v zvezo narodov. V angleški poslanski zbornici je izjavil Lloyd George, da bo Nemčija v zvezo narodov sprejeta, ako ima resno željo izpolniti pogoje, katere ji nalaga mirovna pogodba.

+ Millerand proti sovjetski vladi. V francoski zbornici je 24. p. m. socijalist Lafont prosil vlado, naj prihi na pomoč Rusiji, kjer umira na nalezljivih boleznih na tisoče ljudi. Odgovarjal je ministerski predsednik Millerand, ki je Lafontovo prošnjo zavrnil. Opozarjal je, da se je bila zveza narodov obrnila na sovjetsko vlado s prošnjo, da bi smela v Rusijo poslati preiskovalno komisijo, ki bi prinesla s seboj vso potrebno pomoč. Takrat je sovjetska vlada to prošnjo in pomoč odbila. Dokler si sovjetska vlada ne prisvoji značaja prave vlade, ne more biti govora o političnih odločitvah z njo.

+ Turki odgovorili na mirovne pogoje. V turskem odgovoru na mirovne pogoje stoji med drugim, da Turčija priznava vse novonastale države: Poljsko, Jugoslavijo, Čehoslovaško, kot neodvisne države, Sirijo, Mezopotanijo in Palestino, kakor tudi Armenijo in Hedžaz ter naposled protektorat Francije nad Tunisom in Marokom, se odpove vsem pravicam glede Libije in otokov Dodekaneza, priznava angleški protektorat nad Egiptom, svobodno plobo v sušnem prekopu, angleško-egipčevsko upravo Sudana in aneksijo Cipra po Angliji. Turčija se odpove pravici do velikih otokov v Egejskem morju, da se zająuči varnost Carigrada, zahteva turska vlada mimo drugega omejitve števila tujih vojnih ladij ter prosi, da bi vzhodna Tracija s predvojnimi mejami ostala pod turško oblastjo in da grške čete zapuste Smirno in sosednje ozemlje.

+ Kritičen položaj na Irskem. Kriza, ki je nastala vsled pokreta sinifajnovcev na irskih železnicah, je vedno večja. V Dublinu že dalj časa niso prispela živila. Govori se, da bo železniški promet ustavljen povsod. Izvzete bodo samo nekatere ulstrske grofije.

+ Angleško-ruska gospodarska pogajanja v Londonu. Na konferenci v Londonu med ruskim zastopnikom Krasinom in angleško vlado je Krasin zastopal trdno mnenje v edini točki, da se ne more v Rusiji trgovati z nobeno privatno osebo, marveč samo s sovjetsko vlado.

+ Krim v sovjetskih rokah. Na Krimu in na vsem sosednem ozemlju je sovjetska vlada prevzela izvrševalno oblast.

+ Predsedniške volitve v Zedinjenih državah se vršijo meseca novembra. Volilni boj med republikansko in demokratsko stranko bo huj. Glavno vprašanje pri volitvah bo vprašanje zunanje politike. Obe stranki polagati važnost na vprašanje ratifikacije mirovne pogodbe. Volilna borba se bo vršila s parolami za in proti Wilsonu.

Tedenske vesti.

— **Naročnikom.** Tiskarniški stroški so vsaki teden višji in nastalo je tudi veliko pomanjkanje papirja. Primorani smo bili vsled tega obliko „Nove Prave“ nekoliko skrajšati; zato pa ostane naročnina ista. V slučaju potrebe bo imel list prilogo. Naročniki vsekakor ne bodo prikrajšani. Pri tej prilici ponovno pozivljamo vse naše somišljenike, da razširjajo list in pridobivajo novih naročnikov! Plačajte zaostalo naročnino!

— **Novo naročnike.** „Nove Prave“ v Mariboru sprejema tajništvo Narodno-socialistične stranke v Narodnem domu, I. nadstropje, levo. Tajništvo sprejema tudi naročila za inserate. Uradne ure od 8 do 12 in od 15 do 18 ure.

— **Regent Aleksander v Sloveniji.** 26. junija je došel regent v Ljubljano, kjer je bil z velikim navdušenjem sprejet. Regent je obiskal nadalje Bled, kjer je sprejel tudi Korošce, potem Celje in Maribor. Povsod so ga pozdravljali in mu prirejali burne ovacije. V torek 29. junija se je regent iz Maribora vrnil v Beograd.

— **Šesta obletnica atentata v Sarajevu.** 28. junija je preteklo 6 let, odkar so izvršili Princip, Gabrilović in tovariši atentat na bivšega avstro-ogrškega prestolonaslednika Ferdinanda. Kmalu po umoru so avstrijske oblasti obsodile nekaj zarotnikov v smrt, na večala, druge pa, med njimi Principa, radi nedolžnosti v dosmrtno ječo. Princip je pozneje v ječi v Terezinu na Češkem umrl. Zemске ostanke v avstrijskih ječah umrlih mučnikov za našo svobodo prepeljejo iz Terezina v domovino Sokoli, ko se povrnejo iz vesokolskega izleta v Pragi.

— **Vidov dan** — državni praznik se je praznoval 28. junija kot spomin na bitko na Kosovem polju l. 1389.

— **Subotički proces.** Te dni je bila po prekem sodu preglašena razsodba proti krivcem izza krvavih izgredov v Subotici. Od 16 obtožencev jih je 8 obsojenih na smrt, 2 na dolgotrajno temnico, 4 pa so izročeni navadnemu sodišču.

— **Švabi komandirajo.** V Sevnici ob Savi je delavstvo govorilo z regentom Aleksandrom. Pri tej prilici mu je povedalo, da v Sevnici še vedno komandirajo Švabi v tovarni za kopita. Aleksander je nato vprašal prišlečega ministra Kukoveca, če se temu ne more odpomoči. Kukovec je odgovoril, da je to lahko mogoče, nakar mu je Aleksander naročil, naj vse potrebno ukrene, da se Švabe spravi iz Sevnice. Bomo videli, če se naročilo izvrši in požene vendar enkrat razne Winkleje iz Sevnice!

— **Razsvetljava železniških vozov.** V kratkem se zopet uvede plinska razsvetljava vagonov na naših železnih cest. Ker so priprave za proizvodnjo plina premajhne, bo razsvetljava za enkrat uvedena samo v brzdovlakih.

— **Zakon za vojne dobičke** — začasnoukinjen. Finančno ministrstvo je odredilo, da naj se vsako poslovanje na podlagi zakona o davku na vojne dobičke takoj ustavi.

— **Naši ujetniki iz Italije.** Vsled posredovanja naše vlade se je v zadnjem času pospešilo odposiljanje vojnih ujetnikov iz Italije. Poslednji transport s 310 ujetniki je došel v Dubrovnik pred nekoliko dnevi. Ujetniki izgledajo zelo slabo ter se vsi pritožujejo nad trpljenjem in mukami, ki so jih morali pretrpeti v Italiji.

— **Ujetniki iz Rusije se vračajo.** Z Dunaja poročajo, da je prispelo tjakaj več transportov iz Rusije, med njimi tudi 57 Jugoslovancev.

— **Ob prilici vesokolskega izleta v Pragi,** ki se je vršil te dni, se je poklonilo na Hradčanih 15 zastopnikov jugoslovanskega sokolstva predsedniku CSR Masaryku. Prisotni so bili tudi ukrajinski in francoski zastopniki. Masaryk se je zahvalil za poklonitev v češkem in francoskem jeziku.

— **Slovenski otroški vrtci** v zasledenem ozemlju. Italijanske oblasti so dovolile, da so se odprli slovenski otroški vrtci v Šklednju, pri Sv. Jakobu, pri Sv. Mariji Magdaleni, v Ročolu, Koloniji, Rojani, Sv. Ivanu in na Vrdeci.

— **Istrske otroke,** ki se nahajajo v Jugoslaviji, hoče dobiti nazaj civilni komisar v Pulju. Razposlal je na vse občine okoliščino, v kateri poziva, naj mu javijo, koliko otrok iz teh občin je v Jugoslaviji.

— **Posebne plebiscitne znamenke** se bodo izdale na dan glasovanja za cono B.

— **Anglikanska in pravoslavna cerkev** se nameravata ujediniti drugo leto na vaseljskem zboru v Aja Sofiji.

— **Morski smrk v tržaški luki.** Te dni so o prilici močne nevihte opazovali v tržaški luki morski smrk ali vođeno trobo (Wasserhose), ki se je razlila ob valolomu. En parnik in parladij je komaj ušlo nevarnosti.

— **Protidraginski nemiri v Nemčiji.** Po raznih mestih v Nemčiji je prišlo do težkih protidraginskih izgredov. Ponekod so množice tudi plenile.

— **Trojčke je povila in sicer dva dečka in eno deklico** Marija Ravnjak, žena fužinskega delavca v Kotlah na Koroškem. Otroci vsi živijo.

— **Razpust vojaških sodišč.** Z dne 28. junija se je pričel razpust vojaških sodišč v Jugoslaviji.

— **List „Deutsche Grenzwaht“**, ki izhaja v Gradcu, ne sme več v Jugoslavijo radi svojega izrazito protijugoslovanskega pisarjenja.

— **Strašna nevihta nad Zagrebom.** 27. junija je divjala nad Zagrebom in okolico strašna nevihta s točo in silnim viharjem. Nad mestom se je odtrgal oblak. Voda je poplavlila vse ulice in zalila pritlična stanovanja in kleti. V okolici je napravila toča, ki je bila debela kot pest, velikansko škodo.

— **Od samega veselja je umrla** na Dunaju žena nekega mizarja vsled nenadne in nepričakovane vrnitve svojega moža po petletni odsotnosti v ruskem ujetništvu. Mož ji ves ta čas ni ničesar pisal, ko pa je došel na potu v domovino v Prago in od tam brzojavil ženi, da pride, je žena samega veselja nenadoma umrla. Ko je mož prišel na svoj dom, je ženo našel na mrtvaškem odru.

— **Prva betonska ladja v Jugoslaviji.** V Moletu (Dalmacija) so zgradili prvo betonsko ladjo v Jugoslaviji po sistemu dr. Stjepana Siročića in Marka Kise. Poizkusi na morju so dobro uspeli ter se nadaljujejo. Ladja nosi ime Peter I.

— **Okrevališče za delavce iz Bačke in Banata** je priredilo ministrstvo za socialno politiko v dveh vilah ob Jezeru Palič pri Subotici.

— **Komunist Muna pretepen od čeških legijonarjev.** Dne 26. junija je hotel v Olmucu govoriti češki komunist Muna na zborovanju. V dvorano je vdrlo 300 čeških legijonarjev in ga preteplo. Vrgli so ga po stopnicah in ga zaprli v vojašnico. Končno so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Rusi bi radi imeli svoje šole.** Rusi, ki stanujejo v Beogradu in sploh v Jugoslaviji, so prosili ministrstvo prosvete, da se jim odobri otvoritev ruske gimnazije v Zemunu, na kateri bi se razen ruskega jezika in drugih predmetov učil tudi naš jezik, naša književnost in zgodovina. Prošnja bo najbrže ugodena.

— **Veliko vojaško municijsko skladišče** je pretekli teden zletelo v Ločniku na Goriškem v zrak. Daleč na okoli je vse porušeno. Škoda je velikanska.

Ljubljana.

— **Prvi slovenski župan v Ljubljani** Peter Grasselli je slavil zadnjo nedeljo 80letnico svojega rojstva. Slavljenec je bil prvi slovenski župan v Ljubljani, ko so leta 1882 Slovenci po trdi borbi iztrgali prestolico Slovenije iz nemških rok.

— **Stavka akademikov v Ljubljani.** V četrtek so stopili akademiki jugoslov. univerze v Ljubljani v enodnevno stavko. Stavko je napovedalo društvo akademikov-tehnikov radi pomanjkanja prostorov za tehniško fakulteto.

— **Razglednice s slikami regentovega sprejema** je založilo Društvo jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani. Cela serija (8 različnih razglednic) stane 16 K. Naročajo se pri Društvu jugoslovanskih novinarjev v Ljubljani. Za trgovce in razprodajalce znaten popust.

— **Regentov dar za siromašne dijake vseučilišča v Ljubljani.** Major Radko Rakotič je izročil rektorju dr. Plemlju 40.000 kron kot dar prestolonaslednika regenta Aleksandra za siromašne dijake ljubljanskega vseučilišča.

Maribor.

— **Mariborsko slovensko gledališče.** Na Vidov dan dne 28. junija se je z uprizoritvijo „Smrt majke Jugovice“ zaključila letošnja sezona.

— **Hiša Črnega Jurja.** V Mariboru na Koroški cesti se nahaja hiša, v kateri je stanoval l. 1814. Karagorgje (Črni Jurij), praded regenta Aleksandra.

Strokovni pregled.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani je imelo 20. m. m. svoj redni občni zbor. Predsednik tov. Babnik je otvoril zbor s pozdravom in pozivom na delo za korist skupnosti. Povdarjal je, da je namen društva na temelju solidarnosti in vzajemnosti podpirati člane v vsakem oziru. Po poročilih društvenih funkcionarjev se je izvolil sledeči odbor: Jakob Babnik, predsednik; Anton Merlak, podpredsednik; Franc Keržič, tajnik; Hinko Magister, blagajnik; Josip Mozetič, Fran Jenko, Fran Svetek, Josip Martinič in Florjan Celat, odborniki; Franc Goli in Josip Stare, namestnika; Valentin Mozetič in Mibael Srakar, pregledovalca računov. Po končanih volitvah je podal tovariš

Celje.

— **Dva Celjana se ponesrečila pod Kamniškim sedlom.** 28. junija sta se ponesrečila pod Kamniškim sedlom g. Walter Josek in njegova žena. Jorek, ki je zdrčal po snežišču in treščil z glavo v skalo, je kmalu umrl, dočim njegova žena ni nevarno poškodovana. Nesreča se je dogodila vsled turistiške neizurjenosti.

— **Blaznež zažgal hišo.** V hiši celjske mestne občine na Liscah je izbruhnil te dni ogenj, ki je v dveh urah popolnoma uničil poslopje in vse, kar je bilo v hiši. Zažgal je dr. Cezar Bobisnt, ki je že dalje časa bolehal na umu in si predstavljal, da je predsednik avstro-ogrške republike. Zvečer je najprej razbil vse svoje pohištvo, ob pol enajstih ponoči pa je zažgal še poslopje. Blazneža so prepeljali takoj v blaznico na Studenec.

Dopisi.

Ptuj. Komisija za urejevanje cen v Ptuj sp, kakor še marsikatera druga. To je namreč ptujska epidemična bolezen komisij. V prvem navdušenju se močje, ki sede po teh komisijah, z vso vneto poprmo kake reči, a ko mine ogenj prvega navdušenja in stopi realnost pred njih duševne oči, pa počasi, pomalem zatisnejo trudne oči in zaspe. Za časa Rožeta, moža žalostnega spomina, je bila komisija za uravnavanje cen silno agilna. Močje so v sejah določali cene živilom in drugim življijskim potrebam, letali po trgovinah, zaprli, oziroma pustili zapreti par pekov radi prelahkega kruha, razburjenje je minilo, prebivalstvo si je oddahnilo, cene so pa rasle. In danes? O, večkrat se sliši z mestnega urada, da bo komisija cene živilom uredila, a vse ostane pri starem. Komisija seje in seje, razobesi cenike in konec. Pri nas opazujemo le naraščanje cen: le pri kruhu so peki pri štrci popustili krono, pri žemljah 20 v. Jajce se je dobilo pred tremi tedni v Mariboru za 40 v, v Ormužu za 60 v, a v Ptuj sp stane še danes 1 K. V Mariboru so cene blagu padle za 50 — 90 % pri nas v Ptuj sp se vidi vedno iste številke v izlozbah. V državi, ki je tako bogata svinj, plačujemo mast po 52 — 58 K kg. Ob času ukuhanja sadja ni sladkorja, namreč cenega za nas, ki se štejemo k nižjim slojem, pač pa blesti v trgovinah oznanilo, da se dobi sladkor brez nakaznic po 78 — 90 K kg. Ali ne bo treba tu remedure in sicer pošene remedure? Gospoda moja, po prevratu se je kazalo tako lepo; cene so postajale zmerne, če se pomisli, da smo bili tedaj še v vojnem stanju; dobilo se je tudi še, kar se je potrebovalo. A ta zlati čas ni trajal dolgo. Vajeti v državi so dobili verižniki in prekupci. Judje so imeli po svojih skrivnih skladiščih nagromadenega silno blaga, ter so čakali kedaj pride ugoden trenutek, da privijejo cene, ki jim tedaj še niso bile visoke dovolj. Prišli so momenti, da ljudstvu niso imeli kaj dati, in vendar je bilo vsega dovolj. Našli so se ljudje, ki bi bili radi le 48 ur prehranjevalni minister, da bi s srbskimi bajoneti poiskal te velikanske množine skritega blaga, ki

je čakalo v skrivališčih le visokih cen. Danes se to blago, ki je deloma pokvarjeno, izvaža v sosedne države. Najvišja komisija ni na mestu. Gospodje pokažite enkrat resno voljo, ljudstvu, ki že 6 let trpi to mizerijo, res pomagati. Ni nam pomagano s ceniki, ki jih komisije uzorno napravijo pri sejah, to kar kažejo ceniki, se mora tudi energično in konsekvntno izvesti, pa makar, da kosti pokajo na levi in na desni. Cene dol, pa ne samo pri živilih, tudi pri manufakturi in usnju! Skrajni čas je.

Gospodarstvo.

Sporazum med Avstro-ogrsko in Narodno banko. „Wiener Tagblatt“ poroča, da je med Avstro-ogrsko in jugoslovansko Narodno banko došlo do sporazuma, po katerem prevzame s 1. julijem Narodna banka podružnice Avstro-ogrške banke v Jugoslaviji.

Nov denar sibirske vlade. Angleški časopisi poročajo, da je vlada v Vladivostoku sklenila izdati za 150 milijonov rubljev novega denarja, ki bo pokrit s srebrom, zlatom in platinom. Denar, ki je bil v prometu dosedaj se zamenja, in se bo zanj plačalo 60 % nominalne vrednosti.

Kongres zastopnikov mednarodnih trgovinskih zbornic se je sestal prošli teden v Parizu. Kongres je imenoval komisijo, ki se bo bavila v vprašanji surovin, kredita in nepoštenne konkurence.

Amerika prepovedala izvoz premoga v Evropo. Kakor javljajo „Times“, je ameriška državna trgovinska komisija izdala naredbo, ki naj provzroči prepoved izvoza premoga v Evropo.

Izdaja konzorcij „Nove Prave“.

Odgovorni urednik: Anton Brandtner.

Tiska Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Razširjajte
„Novo Pravdo“!

Ustanovitev „Jugoslovanske Matice“

se vrši v nedeljo 4. julija 1920. pri Sv. Lovrencu na Pohorju s sodelovanjem Glasbene Matice iz Maribora, vseh sokolskih žup iz okolice in vseh društev iz mariborske okolice.

SPORED: Ples in zabava na prostem ob sviranju godbe jugoslovanskih železničarjev iz Maribora. Vozi posebni vlak iz Maribora.

Najcenejši nakup

Cigaretnega papirja in strošne vseh vrst ter pralnega in toaletnega mila, papirja, kreme in drugega blaga na debelo pri trdkih

Erker & Certalic,

Ljubljana,
Resljeva cesta 20.
Zahtevajte cenik.

Somišljeniki,
naročajte
in razširjajte

**Novo
Pravdo!**

Zahtevajte naš
list v vsakem
javnem lokalu!

Restavracija v „Narodnem domu“ v Mariboru

HINKO KOSIC

se priporoča za obilen obisk.

Priporočljive tvrdke
Sv. Lovrenc na Pohorju:

Alojz Jäger
trgovina z mešanim blagom

Anton Brezočnik
lesna trgovina

Jakob Novak
hotelir in lesni trgovec

Feliks Heinschko
usnjak

Karol Pisnik
čevljar

Julija Sabadi
pekarna

ALOJZIJ GNIUŠEK

trgovina z mešanim blagom na drobno in debelo
Maribor, Glavni trg števil. 6.

Priporočam slavnemu občinstvu zalogo manufakture in vsakovrstnih v to stroko spadajočih predmetov po najnižjih dnevnih cenah

Rudolf Niefergal
trgovina, Koroška ul. 1, Maribor.

Napredaj vsake količine rezanega in tesanega lesa pri

Anton Löchnig

lesni trgovec
Sv. Lovrenc na Pohorju.

Ham?

Ham?

Narodna kavarna!

Svira vsaki dan damski koncert „LIRA“
Priporočata se slavnemu občinstvu za obilen obisk
Spoštovanjem

Carevič in Štibilj

Glavni trg, Vetrinjska ulica 2, Maribor.

Cene so padle!

Kje? Samo v veletrgovini

ALOJZ DULAR-JA

popreje Oskar Reiter v Slovenjem Gradcu.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem izdatno znižal cene pri vsej svoji zalogi kakor pri: manufakturi, špeceriji in železnini. Prodajam koruzno moko po Kr. 6.—, koruzni zdrob po Kr. 6:50. Dobi se tudi sladkor in rogaška slatina v poljubni množini. Za obilen obisk se priporoča z odl. spoštovanjem

Alojzij Dular

Pridite vsi in prepričajte se!

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji tu- in v inozemstvu

Mariborska eskomptna banka.

Vabilo na subkripcijo delnic

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 do 10 milijonov kron ter pooblastil upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400.— nominalne pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opcijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kurzu K 700.— Za izvrševanje opcijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru, ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti v Velikovecu.
2. Ostalih 4000 delnic s prepusti po kurzu K 850.— novim delničarjem.
3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.
4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.
5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.
6. Prijavi se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovecu ali pismeno s pismeno tiskovino v času od 1. junija do vštete 30. junija 1920.
7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.